

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi B. G.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K., B. B. i Zakładu (...)

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu

Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2009r., sygn. akt II Ca (...) wydanym

w sprawie o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 stycznia 2019 r.,

zażalenia B. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 14 marca 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

1. oddala zażalenie,

**2. zasądza od B. G. na rzecz Zakładów (...) sp. z o.o. w K. oraz
na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej po 240 (dwieście czterdzieści) zł
tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił, jako
wniesioną po upływie terminu, skargę B. G. o wznowienie postępowania w sprawie

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2009 r., II Ca (...). Sąd Okręgowy stwierdził, że skarżąca, jako zainteresowana, która nie była uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty, mogła żądać wznowienia postępowania, jednak skargę powinna wnieść w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym dowiedziała się o podstawie wznowienia (art. 524 § 2 w zw. z art. 407 § 1 k.p.c.). Sąd Okręgowy ustalił, że skarżąca wiedziała o toczącym się postępowaniu, ponieważ w dniu 18 lutego 2008 r. zaskarżyła wpis w księdze wieczystej dokonany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 19 lutego 2007 r., którym stwierdzono zasiedzenie nieruchomości. W tym stanie rzeczy skargę o wznowienie Sąd Okręgowy w K. odrzucił jako wniesioną po terminie.

W zażaleniu skarżąca B. G. zarzuciła naruszenie art. 407 § 1 w zw. z art. 524 § 2 k.p.c. oraz art. 410 § 1 k.p.c. W ocenie skarżącej termin do wniesienia skargi należy liczyć od dnia, w którym strona dowiedziała się o postanowieniu rozstrzygającym sprawę co do istoty, a nie o toczącym się postępowaniu. Wyjaśniła, że sprawę objętą skargą o wznowienie postępowania, rozstrzygnięto dopiero postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2009 r., II Ca (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione. W art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c. przewidziana została szczególna podstawa wznowienia dla skargi o wznowienie, z którą występuje zainteresowany nieuczestniczący w prawomocnie zakończonym postępowaniu nieprocesowym. Podstawa zaskarżenia skargą o wznowienie postępowania, wskazana w art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c. ma charakter szczególny ponieważ nie zmierza ani do naprawienia uchybień procesowych prawomocnie zakończonego postępowania, które skutkowałyby jego nieważnością (art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c.), ani do poprawienia względnie uzupełnienia podstawy prawomocnego postanowienia orzekającego co do istoty sprawy, jak to jest w wypadku wznowienia z przyczyn restytucyjnych (art. 403 § 1-2 i 4 k.p.c.). Wznowienie na tej podstawie ma na celu umożliwić następczo dochodzenie

ochrony praw podmiotowi, który był zainteresowanym w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c., jednak nie brał udziału w prawomocnie zakończonym postępowaniu.

Przepis art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c., jako jedyną podstawę wznowienia wskazuje naruszenie praw zainteresowanego przez prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy. Zainteresowany nie może zatem powoływać się inne podstawy wznowienia. Podstawa ta nie obejmuje okoliczności, czy zainteresowany, który nie uczestniczył w prawomocnie zakończonym postępowaniu, był pozbawiony możliwości działania, ponieważ w art. 524 § 2 zd. drugie k.p.c. znajduje się tylko odesłanie do przepisów o wznowieniu z powodu pozbawienia możliwości działania. Odesłanie to nie obejmuje jednak samego określenia tego, co jest podstawą wznowienia, gdyż ta została wskazana w art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c. Z tego względu - jak trafnie podnosi się w doktrynie - całkowicie bezprzedmiotowe jest rozpatrywanie kwestii, czy miałoby obowiązywać również wymaganie, iż zainteresowany miałby być pozbawiony możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa (art. 401 pkt 2 zd. pierwsze in fine k.p.c.). Okoliczność, że zainteresowany nie został wezwany do wzięcia udziału w sprawie, *per se* również nie jest podstawą wznowienia, ponieważ stanowi ją jedynie to, że prawa takiego zainteresowanego zostały naruszone prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy.

Prawa, których naruszenie ma uzasadniać wznowienie postępowania na podstawie art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c., oznaczają nie prawa (uprawnienia) procesowe podmiotu, który występuje ze skargą o wznowienie, lecz jego prawa (uprawnienia) materialnoprawne.

W doktrynie rozpatrywana jest kwestia, czy i o jakich ograniczeniach dopuszczalności skargi o wznowienie opartej na podstawie określonej w art. 524 § 2 zd. pierwsze k.p.c. można mówić, w szczególności w kontekście odesłania zawartego w art. 524 § 2 zd. drugie k.p.c. Przyjmuje się, że z jednej strony mimo odesłania w treści art. 524 § 2 zd. drugie k.p.c. do stosowania przepisów o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania nie wchodzi jednak w grę uwzględnianie art. 401 pkt 2 zd. drugie k.p.c., a z drugiej strony uznaje się, że ze wznowienia na podstawie wskazanej w art. 524 § 2 zd. pierwsze

k.p.c. nie może korzystać zainteresowany, który wprawdzie nie został wezwany przez sąd do wzięcia udziału w sprawie, ale wiedział o toczącym się postępowaniu i nie wstąpił do sprawy, choć nic nie stało na przeszkodzie, aby to uprawnienie wykonał. Skarżąca wiedziała o toczącym się postępowaniu, złożyła nawet skargę z dnia 18 lutego 2018 r. na orzeczenie referendarza sądowego, na podstawie którego w księdze wieczystej została wykreślona jako właścicielka i w jej miejsce wpisany został Skarb Państwa.

Z przytoczonych względów istniały podstawy do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania. Zażalenie na postanowienie odrzucające skargę wniesioną przez skarżącą należało więc, jako nieuzasadnioną, oddalić (art. 398¹⁴ in fine k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 w zw. z art. 394¹ § 3, art. 391 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.).

jw